БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЗАРБДОР ОДИМЛАРИ	ПЕДАГОГЛАР АНЖУМАНИ
СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ— КЎРГАЗМАЛАРДА	ҚАРДОШ ТАЛАНТЛАР САФАРИ

ШАҲРИМИЗНИНГ БИР КУНИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
25 АВГУСТ 1971 й.
ЧОРШАНБА
№ 199 (1574).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Халқимиз учун мўл-кўл кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқараётган Тошкент трикотаж фирмасининг меҳнат аҳли беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш ҳамда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга аҳд қилган. Сўзи билан иши бир фирма коллективи бу улуғ мақсад йўлида фидокорлик билан меҳнат қиляпти.

СУРАТДА: фирманинг ёш пешқадам тўқувчиси Ҳури Эргашева.

М. Нуриддинов фотоси.

Шаҳар — қишлоққа

ҚЎШИМЧА ИККИ ЯРИМ МИЛЛИОН

Биринчи ғишт заводлари бошқармасига қарашли корхоналарнинг коллективлари баракали меҳнат қилмоқдалар. Улар пойтахтдаги бир қатор қурилиш объектларини ғишт билан ўз вақтида таъминламоқдалар.

Бундан ташқари Тошкент ва Сирдарё областларининг колхоз ва совхозларидаги қурилишлар учун ҳам пешма-пеш ғишт жўнатилмоқда.

Бугун заводлар бошқармасида қишлоққа берилган ёрдам ҳисоб-китоб қилинди. Сирдарё области учун юборилган ғиштлар икки ярим миллион донага етди. Шунингдек, Бўка районидаги хўжаликлар учун бир ярим миллион ғишт берилди. Коллектив дала меҳнаткашлари учун йил охиригача яна шунча миқдорда маҳсулот етказиб беришга аҳд қилди.

Корхона қуввати йил сайин ошиб боряпти. Бу йил ўтган йилга қараганда беш миллион дона кўп ғишт тайёрланиши мўлжалланмоқда.

КИШИНЁВ ЯРМАРКАСИГА

Ўзбекистон савдо ташкилотлари ходимларининг бир группаси **бугун** Молдавиянинг пойтахти— Кишинёв шаҳрида ўтказиладиган Бутуниттифоқ улгуржи савдо ярмаркасига жўнаб кетди. Шу муносабат билан «Узпосредконтора» бошлиғи Р. Урозова бундай деди:

— Бизнинг бу ярмаркадан умидимиз катта. Республикамизда мавжуд бўлган молларни қардош ҳамкасбларимизга ҳам тавсия қиламиз. Биринчи навбатда маданий, хўжалик, озиқ-овқат, кондитер молларини тавсия қилиш ниятидамиз. Чунки, бундай моллар республикамизда истаганча бор.

Ярмаркада бошқа қардош республикалардан тўқимачилик, ҳар хил чинни буюмлар, пойафзаллар, нафис шиша идишлар ва бошқа камёб молларни сотиб оламиз.

САККИЗ ОЙЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Тошкент области ва шаҳри саноат корхоналари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларидан руҳланиб 24 августда саккиз ойлик маҳсулот реализация қилиш планини ва муҳим буюмлар ишлаб чиқариш топшириғини бажардилар. Ой охиригача планга қўшимча равишда 10 миллион сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

Ўтикувчилик фабрикасининг коллективи социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, саккиз ойлик планини муддатидан олдин бажарди. Чеварлар ой охиригача планга қўшимча 270 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилишга аҳд қилдилар.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

МАНЗИЛ ЯҚИН

Пойтахтимиз кўчаларида янги автобуслар қатнай бошлаганлиги ҳақида илгари хабар қилган эдик. Ликино заводида тайёрланган экспресс-лейбус нусха автобусларнинг қулайлиги йўловчиларга манзур бўляпти.

Бугун мазкур автобуслардан яна саккизтаси келтирилди. Улар шаҳар марказидан Шимолий-Шарқ, Чилонзор массивларига қатнай бошлайди.

Йил охиригача Тошкентга 14 та яна шундай автобус келтирилади.

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ ЯХШИ ЎТДИ

Тошкент темир йўл транспорти техникуми студентлари темир йўл қурилишларида меҳнат семестрини аъло даражада ўтказишди. Техникумнинг Тошкент трамвай депоси ихтиёрига юборилган ўқувчилари ҳам баракали меҳнат қилишди.

Меҳнат семестрида фаол иштирок этган студентлар «Средазтрансстрой» ҳамда «Таштрам» ташкилотлари томонидан мақтов ёрлиқлари, пул мукофотлари билан тақдирландилар.

Бугун темир йўл қурилишларида қатнашган студент отрядлари техникумга қайтиб келишди.

Бошқа отрядлар ҳам меҳнат семестрини ниҳоясига етказмоқдалар.

Беш йиллик вахтасида

МАҲАЛЛИЙ САНОАТЧИЛАР РАПОРТИ

Тошкент шаҳар Совети Ижроия комитети маҳаллий саноат Бошқармасига қарашли корхоналарнинг меҳнаткашлари 1971 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида фаол қатнашмоқдалар. Маҳаллий саноатчилар аҳоли эҳтиёжи учун неча юз хил номда халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқармоқдалар. Шулардан ўнлаб хили 1971 йилнинг янги маҳсулотларидир.

Бугун БОШҚАРМА КОЛЛЕКТИВИ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШ САККИЗ ОЙЛИК ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН БИР ҲАФТА ИЛГАРИ БАЖАРГАНЛИГИ ҲАҚИДА ҒАЛАБА РАПОРТИ БЕРДИ. ЙИЛ БОШИДАН БУЁН САВДО ТАРМОҚЛАРИГА ПЛАНДАГИ 14 МИЛЛИОН 807 МИНГ СЎМЛИК ЎРНИГА 15 МИЛЛИОН 74 МИНГ СЎМЛИК ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ БУЮМЛАРИ ЕТКАЗИБ БЕРАДИ.

Бошқармага қарашли тўққиз корхона меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, саккиз ойлик планга қўшимча 614 минг сўмлик турли хил буюмлар етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

Бошқарма корхоналари ўртасида олиб борилаётган социалистик мусобақасида Сергелидаги биринчи, Дўстлик посёлкасидаги иккинчи тикув фабрикасининг чеварлари, кўн-галантерея буюмлари фабрикаси усталари пешқадамлиқ қилмоқдалар.

ЮТУҚЛАРДАН ИЛҲОМЛАНИБ

Шаҳримиздаги 2-ун комбинати меҳнаткашлари иккинчи квартал социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, республика тайёрлов министрлиги ҳамда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов ходимлари касаба союзлари республика комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритган эди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли корхона коллективи ютуқлардан илҳомланган ҳолда ишлаб чиқариш самарадорлигини тобора оширмоқда. Илғор коллектив маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш саккиз ойлик топшириғини саккизинчи августда бажарган эди. Ҳозир календардан икки ҳафта ўзиб кетилди.

Бугун комбинат ишчиларининг саккиз ойлик планга қўшимча реализация қилган маҳсулотлари икки ярим миллион сўмга етди. Улар ой охиригача бу рақамни 2 миллион 700 минг сўмга етказиш учун курашмоқдалар.

Фабрика йириклашмоқда

Пойтахт аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида 2-тикувчилик фабрикаси йириклаштирилмоқда.

Шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бу фабрика учун 72 та филиал ажратди. Улар Киров, Ҳамза, Собир Раҳимов, Чилонзор районларида жойлашгандир.

Бугун фабриканинг йил бошидан бери бажарган буюртмалари бир миллион икки юз минг сўмликка етди. Корхонанинг йиллик ишлаб чиқариш қуввати беш миллион сўмга етади.

Фабрика маъмурияти уй-рўзғор билан банд бўлган кўп болали оналар учун махсус цехлар ташкил қилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН КЎЗГУСИ

Шу кунларда қардош Литва пойтахти Вильнюс шаҳрида Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ташкил қилган «Совет Ўзбекистони» виставкаси муваффақият билан намойиш қилинмоқда. Ундан Ўзбекистоннинг зафарлари ҳақида ҳикоя қилувчи уч мингдан ортиқ экспонат ўрин олган. Шу кунгача виставкани 10 мингдан ортиқ киши келиб кўрди.

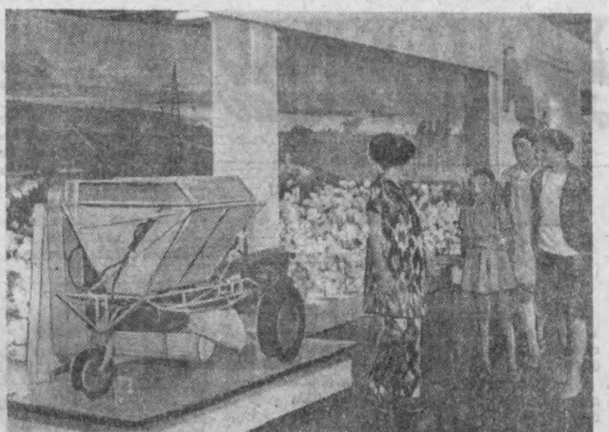

СУРАТЛАРДА: виставка залларида.

В. Салов фотолари.

Коллектив муваффақияти

Марказлашган юк ташиш тресті коллективи иккинчи квартал планини муддатидан олдин адо этган эди. Бу вақт ичида шофёрлар тўрт миллион 654 минг тонна халқ хўжалиги юкларини манзилга етказдилар ва юк ташиш таннархини 75 минг сўмга камайтирдилар. Айниқса, 3-автокомбинат ва 2515 — автоколонна шофёрлари дон ташишда ўзларини кўрсатдилар. Иккинчи кварталда эришган ютуқлари учун коллектив Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Республика Касаба Союзлари Советининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди.

Бугун трестнинг 250 автомашинаси Тошкент меҳнаткашларига сабзавот ва қовун-тарвуз олиб келиш учун республикамизнинг турли областларига жўнаб кетди.

АВГУСТ КЕНГАШЛАРИ

Бугун Собир Раҳимов районида халқ маорифи ходимларининг август кенгаши бўлиб ўтди. Район мактабларининг педагоглари КПСС XXIV съезди ва халқ маорифи ходимлари олдида турган вазифаларни муҳокама қилдилар.

Эртага август кенгашлари шаҳримизнинг бошқа районларида ўтказилади.

Шундай қилиб, биринчи сентябрь эшик қоқиб келяпти. Шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Т. Дадашев мухбиримизга бундай деди:

— Янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Шаҳардаги 236 та мактабда ремонт ишлари ниҳоясига етди.

Янги ўқув йилида 243 мингдан ортиқ ўқувчи парталарни эгаллайди.

Дўстлигимиз мустаҳкам

ҚАРДОШ СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРГА

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа боғлаш Ўзбекистон жамияти жаҳондаги кўпгина мамлакатлар билан яқин алоқа боғлаган. Уларга серқуёш республикамиз ҳақида ҳикоя қилувчи материаллар тез-тез юборилмоқда.

Жамият Европа қитъасидаги Болгария, Венгрия, Руминия, Чехословакия, Польша, ГДР каби социалистик мамлакатларга матбуот нашрларини юборди. Улар орасида «Советский Узбекистан» (рус тилида) журнали диққатга сазовор.

Журналнинг бу сонида республикамиз халқ хўжалиги, фани, маданияти ва бугунги куни ҳақида етарли маълумот берувчи материаллар ўрин олган.

БИР КУНДА МИНГ МАШИНАГА

Бугун 8 ва 9 маршрут бўйлаб қатновчи автобусларнинг Юнусобод яқинидаги «Кўприк» бекатида янги бензин колонкаси ишга тушди. Бензин колонкаси тўққиз бензин қуйиш аппарати билан жиҳозланган бўлиб, бир кунда мингдан ортиқ машинага хизмат қилади.

Кино санъати янгиликлари

ҚАДИМИЙ БОЙЛИКЛАР ҲИКОЯСИ

Тошкент хроникал-ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студиясининг коллективи тайёрлаган асарлар фақат мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам яхши кутиб олиняпти.

«ЮНЭСКО» халқаро ташкилоти бу студияга қимматли кино асари яратиш ҳақида буюртма берганлиги ўзбек санъаткорларининг маҳорати ошганлигидан далолат беради.

СССР халқ артисти Малик Қаюмов бошчилигида «Марказий Осиё маданияти» ҳужжатли фильми яратилди. Фильмни оператор Д. Салимов суратга олди.

«Марказий Осиё маданияти» фильмини яратишдан мақсад, шу территориядаги қадимий архитектура обидалари, халқларнинг амалий санъати, ҳунармандчилиги, музика маданияти намуналари билан жаҳон томошабинларини таништиришдир.

Фильм ижодкорлари Афғонистон, Эрон, Покистон, Ҳиндистон мамлакатларида бўлиб, гўзал манзараларни суратга туширдилар. Фильмга республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Г. Пугаченкова маслаҳатчи бўлди.

ЯНГИ ФИЛЬМ

Алмашлаб экиш — мўл ҳосил гарови. Республикамиз пахтакорлари буни жуда яхши билишади. Шунинг учун ҳам улар ҳар йили чигит экишнинг синалган бу усулини қўллаб, пахтадан мўл ҳосил етиштирмоқдалар.

Алмашлаб экиш усталари иш тажрибаларини оммалаштириш мақсадида Ўзбекистон ҳужжатли илмий-оммабоп фильмлар киностудияси ходимлари ҳужжатли фильмни суратга олишди. Унга А. Ёқубов режиссёрлик, Ф. Алимов операторлик қилган.

Ҳужжатли фильм «Ер йил бўйи ҳосил беради» деб аталади.

Фильм ижодкорлари Фарғона, Наманган, Тошкент областларининг алмашлаб экиш бўйича энг яхши кўрсаткичларга эришаётган колхоз ва совхоз коллективлари иш тажрибаси ҳақида ҳикоя қилувчи кадрларни суратга туширишди.

Бугун студияда мазкур ҳужжатли фильмни монтаж қилиш ишлари бошланди.

ТАРИХ ЛАВҲАЛАРИ

Республика Кинochилар уйида турли хил тадбирлар, учрашувлар, янги фильмлар кўриги ва муҳокамаси, қизиқарли лекциялар ўтказиб турилади. Айниқса, пайшанба кунлари бу ер одатдагидан гавжум бўлади. Шу куни кинематографчилар совет киноси тарихи мавзуида фильм - лекцияларда қатнашишади.

Бу хилдаги фильмларда таниқли киношунослар совет киноси тарихи ҳақида ҳикоя қилиб берадилар, ҳикоя давомида дастлабки фильмлардан парчалар кўрсатилади.

Куни кеча шу мавзудаги навбатдаги фильм бўлиб ўтди. У «Совет киносининг туғилиши» деб аталди.

Болалар марказий кутубхонаси

Пойтахтимизнинг Гоголь ва Совет кўчалари муюлишидаги бир қаватли бино ўз архитектураси ва чиройлилиги билан киши диққатини ўзига тортади.

Кейинги вақтларда бу бинода реставрация ишлари олиб борилди. Ганч ўймакорлигининг ажойиб усталари бирибиридан жозибали панноларни ишладилар.

Эндиликда бу бинога республика болалар кутубхонаси кўчиб ўтди. Кутубхонада ҳаммаси бўлиб 75 минг томли ҳар хил китоблар бор.

Бугун республикамизда ягона ҳисобланган болалар марказий кутубхонаси очилди.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Венгер қўшиқлари янграмоқда

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг таклифига биноан Венгрия Халқ Демократик Республикаси Зало область марказий ҳаваскорлик ансамблининг коллективи Тошкентга келди. 41 кишидан иборат бу коллектив Венгриянинг оромбахш қўшиқлари, дилрабо рақсларини маҳорат билан намойиш қилмоқда. Уларнинг Горький номли маданият ва истироҳат боғида бўлиб ўтган концерти томошабинларга манзур бўлди. Қардош меҳмонлар Чирчиқ шаҳар томошабинларига ҳам хизмат кўрсатдилар.

Бугун ансамбль қатнашчилари Наманган областига жўнаб кетишди. Улар Андижон ва Фарғона пахтакорларининг ҳузурида бўлиб, уларни ажойиб санъатлари билан хушнуд этадилар.

Шунингдек, Наманганнинг «Дилшод» ансамбли ҳам қардош Венгрия Халқ Демократик Республикаси сафарига ҳозирлик кўрмоқда.

ОБ-ҲАВО

БУГУН

Тошкентда ҳаво очиқ. Кучсиз майин шабада эсмоқда. Ҳарорат кундузи 39 даражагача кўтарилди. Кечаси 18—20 даража иссиқ бўлади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

● БЕРЛИН. Бу йил Лейпцигдаги традицион халқаро кузги ярмаркада жаҳоннинг 55 мамлакатидаги 6250 корхона ва савдо ташкилотлари қатнашади.

Шундай қилиб, Лейпциг халқаро савдонинг яна энг муҳим маркази бўлиб қолди.

Германия Демократик Республикаси, шунингдек Совет Иттифоқи, Польша, Чехословакия ва бошқа социалистик мамлакатлар саноат корхоналарининг экспонатлари ярмаркада катта ўрин олади.

Бу йил ярмарка «тинч савдо-сотиқ ва техникани тараққий эттириш учун» деган шиор остида уюштирилади.

● ТОКИО. Японияда ҳар олти минутда ёнғин бўлиб туради. Одамлар кўпинча шу ёнғин қурбони бўладилар. Масалан, кейинги ярим йил ичидагина 925 киши ёнғинда ҳалок бўлди. Ёнғин натижасида 43.700 миллион иена моддий зарар кўрилди. Бу маълумотлар ўт ўчириш бош бошқармасининг яқинда эълон қилинган докладида келтирилган.

● **ВАРШАВА. Польшада узунлиги 60 метр ва 500 тоннагача юк кўтара оладиган улкан темир йўл платформалари қурилади. Бундай платформалар саноатга тегишли оғир машина-ускуналарни ташиш учун мўлжалланган.**

Познанлик мутахассислар кўмир ташишга мўлжалланган олти ўқли янги типдаги товар вагонини ҳам ишлаб чиқдилар.

● РИМ. Сицилия соҳилидан сал нарида денгиз тубидан финикияликлар кемаларининг ғарқ бўлган флотилияси қолдиқлари топилди. Флотилияни ташкил этган 7 кема сув тагидаги қалин қум қатлами тагида ётганлигидан, кўп асрлардан бери сув остида унча шикаст топмай чидаш берган. Тез орада шу кемаларни сув юзасига кўтариш ишлари бошлаб юборилиши керак.

● **ДЕҲЛИ. 18 яшар ҳинди Сатиндер Сингх велосипедда ғалати бир саёҳатга жўнаб кетди. У велосипедда Эрон, Ироқ, Саудия Арабистони, Африка қитъаси ва Америкадаги бир қанча мамлакатларни босиб ўтмоқчи.**

Сатиндер Сингх йўлга чиқди. Яқинда у Деҳлидан Бомбайга жўнаб кетди. Бомбейдан пароходга ўлтириб Эронга ўтади ва саёҳатини давом эттиради.

КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширамиз

Коммунистлар етакчи

КПСС XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган капитал қурилиши соҳасидаги муҳим вазифаларни амалга оширишда барча бинокорлар қатори «Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш тресги коллективи ҳам ўзининг муносиб улушини қўшиб келмоқда.

Коллектив томонидан партиямиз белгилаб берган программани амалга ошириш, юқори меҳнат унумдорлигига эришиш ҳамда тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили топширигини муддатидан илгари бажариш учун курашда трест партия комитетининг роли беҳиҳоя катта бўлаяпти.

Яқинда бўлиб ўтган трест партия йиғилишида «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II Пленуми материаллари ҳамда ҳозирги кунда трест коммунистлари олдида турган вазифалар кенг муҳокама қилинди.

— Тарихий съезд қарорларини изчиллик билан амалга ошириш учун олдимизда улкан вазифалар турибди, — дейди трест партия комитети секретари Э. Раҳмонбердиев, — иккинчи ярим йилликда 21 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этишимиз керак. Жумладан, ўз кучимиз билан 11 миллион сўм маблағ ўзлаштириб, меҳнат унумдорлигини 8 процентга ошириш, таннархини эса 5,86 процент камайтириш кўзда тутилади.

Ҳозирги кунда трестимизда ўнта бошланғич партия ташкилоти бўлиб, улар ўз сафларига 210 коммунистни жипслаштирган. Айниқса, 5,23-бошқармаларда сиёсий-тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилган. Шу туфайли, бош пудрат ишлари етти ойлик плани 101,6 процент қилиб бажарилди.

Аммо ҳали меҳнатни тўғри ташкил этиш, машина ва механизмлардан фойдаланиш, тежамкорлик, ишни сифатли бажариш борасида кўпгина камчиликлар мавжуд. Ана шу камчиликларни тезда бартараф этиб, барча соҳада юқори кўрсаткичларга эришиш учун бошқармалардаги партия ташкилотлари ҳар бир коммунист, бинокорга нисбатан талабчанликни оширишлари керак.

Бундан ташқари, ишчи-хизматчиларни партия сафига қабул қилиш асосий масалалардан бири ҳисобланади. 30, 36-бошқармаларда КПСС сафига қабул қилинувчиларга нисбатан талабчанлик бир мунча оширилгани ҳолда, 15, 23-бошқармаларда эса КПСС сафига ўтувчилар яхши тайёрланмаганликлари туфайли, А. Захаров, М. Шавлюклар кандидатликдан аъзоликка ўтолмай қолдилар. Шунингдек, давлат ва партия интизомини қўпол равишда бузганликлари учун 57-бошқарма бошлиғи ўринбосари И. Сафронов, техника бўлими бошлиғи ўринбосари Шаушкин. 5-бошқарма бригадири А. Абдулинлар КПСС аъзолигига лойиқ эмас деб топилди.

Коллективда ўзининг самарали меҳнати ва ахлоқ-одоби билан барчага намуна бўлаётган М. Раҳимбеков, И. Дегтяров, Ф. Фозилов, И. Бусигин, А. Тошкенбоев, А. Отахонов каби коммунистларнинг номларини фахр билан тилга олиб ўтиш ўринлидир. Улар ўз зиммаларидаги топшириқларини ортиғи билан бажариб, социалистик мусобақада ҳам пешқадамлик қилишаяпти. Ана шундай авангард, ишчан бинокорларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли, саккизинчи беш йиллик давлат плани ўтган йили 7 ноябрдаёқ бажарилганди.

Партия ташкилотларининг секретарлари, бюро аъзолари объектларда тез-тез бўлиб, коммунистларнинг фикр ва мулоҳазалари билан ўртоқлашишлари, уларнинг илғор иш тажрибаларини кенг оммалаштиришлари керак. Оммавий-сиёсий тадбирларни ҳам кенг кўламда олиб бориш ютуқларнинг гаровидир.

Коллектив кучи билан йил охиригача 1104 ҳамда 1496 ўринли иккита мактаб, иккита 280 ўринли болалар боғчаси, фармацевтика заводи комплекси, фармацевтика институти, техника билим юрти, тажриба-механика заводи, Салор иншоотл комплекси, «Ташсельмаш» заводидаги шпинделли барабанлар цехи корпуси ва бошқа бир қанча турар-жой бинолари қурилиб фойдаланишга топширилиши лозим.

Ана шундай улкан вазифаларни амалга ошириш йўлида коммунистлар коллектив орасида етакчилик ролини ўйнаб, иш сифати, меҳнат унумдорлиги, машина ва механизмлардан фойдаланиш, таннархни арзонлаштириш, ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириш, тежамкорлик учун курашда ғайрат-шижоат кўрсатиб ишламоқдалар.

Ҳақиқатан ҳам, ҳозирги кунда трест коммунистларининг фидокорона меҳнатлари туфайли барча объектларда иш ҳар қачонгидан жадал давом этаяпти. Етти ойлик план бош пудрат ишлари бўйича 101,6 процент қилиб адо этилди. Турар-жойларни фойдаланишга топшириш плани 118 процентни ташкил этиб, пландаги 30 минг 615 ўрнига 36 минг 388 квадрат-метр турар-жой шаҳар меҳнаткашларига совға қилинди.

Шу кунларда трест коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг июнь ҳамда август пленуми қарорларини бажаришга қаттиқ бел боғлаган ҳолда, ишга бўлган масъулиятни кун сайин оширмоқда. Бу соҳада трест партия комитети ва бошқармалардаги партия ташкилотлари етакчилик қилмоқдалар.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

Тошкентдаги «Эталон» заводининг Октябрь район ишлаб чиқариш корхонаси коллективи Калинин районидаги 12 колхоз ва 13 совхоз деҳқонларининг тош-тарозиларини сифатли ремонт қилиб бермоқда. Райондаги 25 хўжаликнинг 22 таси ихтиёридаги оғир ҳажмдаги тарозилар ва тортиш механизмлари сифатли ремонтдан чиқарилди.

СУРАТДА: пешқадам ремонтчилар бригадаси бошлиғи Нурхожи Қўқонов ва слесарь Юсуф Сокинбоевлар.

10-автомобиль ремонти заводи мамлакатимиз халқ хўжалиги учун кўплаб юк ташувчи 2-АПС-4,5 маркали прицеплар ишлаб чиқармоқда. Қардош МХР учун ҳам прицеплар тайёрланиб жўнатилмоқда.

СУРАТДА: илғор йиғувчи-слесарь Юрий Кожевников навбатдаги прицеп ғилдирагини ўрнатяпти.

М. Нуриддинов фотолари.

ЯНГИ ТЕГИРМОН

Қўқонда бир кеча—кундузда 50 тонна донни янчадиган Ўзбекистонда энг йирик тегирмон қурилди. Тегирмоннинг бош корпусида ҳозирги замон ускуналари жойлаштирилган, асосий ишлаб чиқариш жараёнлари автоматлаштирилган.

Янги тегирмон топширилган программага мувофиқ турли хил ун тайёрлай олади.

Тегирмон —дон сақлайдиган ва уни қайта ишлайдиган катта комплекснинг бир қисмидир. Тегирмон билан ёнма-ён йирик элеватор қад кўтарди, омихта ем тайёрлаш заводи бунёд этилмоқда.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрининг ўринбосари А. Н. Кузнецов ЎзТАГ мухбирига янги беш йилликда республикада элеваторлар, тегирмонлар, омихта ем заводлари қурилиш ишлари ҳажми икки ярим баравар ортади, деди.

Ҳаммаси бўлиб республикада беш йил ичида қарийб бир ярим миллион тонна дон сақланадиган элеваторлар, бир кеча-кундузда тўрт минг тонна маҳсулот ишлаб чиқарадиган тегирмонлар, 180 тонна омихта ем етказиб берадиган заводлар қуриш мўлжалланган.

Тошкент шаҳар ижроия комитетида

Мактаб ошхоналарига эътибор кучайтирилсин

Яна бир неча кундан сўнг барча мактабларда, билим юртларида янги ўқув йили бошланади. Икки юз ўттиз мингга яқин ёш тошкентликлар парталарга ўтиришади. Педагогика коллективлари ва халқ маорифининг органлари янги ўқув йилига қандай тайёргарлик кўришди?

Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш шаҳар штабининг навбатдаги мажлисида ана шу масала муҳокама қилинди. Шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Т. Дадашев бу ҳақда батафсил ахборот берди.

Мавжуд икки юз ўттиз олти умумтаълим мактабидан бир юз етмиш бештаси капитал ремонтдан, олтмиш биттаси жорий ремонтдан чиқарилган. Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш вақтида ўқитувчилар бошчилигида 490 ўқувчилар бригадаси ташкил этилди. Улар хоналарни, парталарни ва бошқа жиҳозларни ремонт қилишда, мактаб ҳовлиларини ва спорт майдончаларини ободонлаштиришда актив иштирок этдилар.

Бу ишда «Ташкенткабель», электрон техника, лак-бўёқ, трактор ва бошқа заводларнинг оталиқ ташкилотлари катта ёрдам беришди.

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш вақтида ўқувчиларни иссиқ овқат билан таъминлашга ҳам жиддий эътибор берилди. Ҳозирги кунда шаҳардаги 236 мактабда ўн етти минг уч юз тўқсон етти ўқувчи овқатланадиган 190 ошхона ва бир юз саксон саккиз буфет мавжуд. Уларнинг кўпчилиги ремонтдан чиқарилган, холодильник ва бошқа технология ускуналари билан жиҳозланган. Кадрлар билан таъминланган, янги очиладиган ошхона ва буфетлар учун ходимлар тайинланган. Бу йил Ҳамза районида олтита, Куйбишев районида бешта, Фрунзе районида тўртта янги ошхона очилади.

Аммо штаб мажлисида ҳали барча мактаблардаги ошхона ва буфетлар янги ўқув йилига тайёр эмаслиги маълум бўлди Айниқса, Киров районида аҳвол ташвишли. Бу ерда мавжуд 25 мактабнинг ўн учтасида жиддий камчиликлар топилган. Жумладан, бу мактаблардаги ошхона ва буфетлар иссиқ сув, холодильниклар ва санитария узеллари билан таъминланмаган.

Район маориф бўлимлари ва умумий овқатланиш бошқармасининг раҳбарларига ана шу камчиликларни тузатиш учун тўрт кун муҳлат берилди.

Штаб мажлисида мактаб ошхона ва буфетларини ярим тайёр маҳсулотлар билан таъминлаш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Бу гап, айниқса, Чилонзор районн мактаблари учун тааллуқли. Бу районда кўп йиллардан бери гўшт ва балиқ бевосита ошхоналарнинг ўзида чопилади, тозаланади. Бу эса санитария нормаларига мутлақо зид. Ишлаб турган ошхоналардан бирида ярим тайёр маҳсулотлар цехини ташкил этиш мақсадга мувофиқ бўлар эди. Бу ердан ярим тайёр маҳсулотлар мактаб ошхоналарига етказиб бериларди.

Штаб мажлисида маҳаллий советларга қарашли уйларда ва кварталлараро территорияларда санитария нормаларига қандай риоя қилинаётгани ҳам кўриб чиқилди. Бу ҳақда шаҳар турар-жой бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Горчаков ахборот берди. Шаҳримиздаги бир қатор районлар жуда ифлос, рўзғор чиқиндилари ўз вақтида ташиб кетилмайди, натижада ҳовлиларда ва кварталларда жуда кўп ахлат тўпланиб қолмоқда. Турар-жойлардан фойдаланиш идоралари ўзларига қарашли микрорайонларда намунали озодалик ва тартиб ўрнатиш учун тегишли чоралар кўришмаяпти. Ахлат ташиш учун уларнинг ихтиёрига ажратилган машиналардан баъзан нотўғри мақсадда фойдаланилади.

Куйбишев ва Чилонзор районларидаги аҳвол анча ташвишли. Бу районларнинг кўча четкаларида ҳовлиларда ахлатхоналар ташкил этилган, ариқларни балчиқ босиб кетган. Қатор уйларнинг ортида рўзғор чиқиндилари уйилиб ётипти. ЖЭК ва район турар-жой бошқармаларининг раҳбарлари қаттиқ огоҳлантирилди. Уларга ўз квартал ва районларида намунали тартиб ва озодалик ўрнатиш учун бир ҳафта муҳлат берилди. Бунинг учун улар ихтиёрига қатор корхоналардан қўшимча машиналар ҳам ажратилди. Шаҳар турар-жой бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Горчаковга районлардаги қатор уйларнинг ёмон санитария аҳволи учун виговср эълон қилинди.

Ишчи номи — улуғ ном

ҚАСБГА МУҲАББАТ

Цех эшигидан сочларига оқ оралаган, бақувват киши кириб келди. Унинг чеҳрасида майин табассум. У ишчилар билан бирма-бир саломлашди. Ҳамма уни илиқ кутиб олди.

Мурод аканинг одати шундай. Ҳар куни эрталаб шогирдлари билан саломлашиб, улар ишидаги ва ҳаётидаги янгиликларни сўраб билмаса, кўнгли тинчимайди. Деярли бутун цех ишчиларини Мурод аканинг шогирдлари, дейиш мумкин. Уларнинг кўпчилиги бевосита ветеран ишчидан ҳунар ўрганган. Мана, шогирдларидан бири Муборак Холматова.

1953 йили шаҳардаги 9-ҳунар-техника билим юртини битириб, М. Мансуров бошчилик қилаётган ҳарф териш цехига ишга келганида жуда ёш эди. Мурод ака ҳали тажрибасиз ёш ишчидан ёрдамини аямади, ҳарф теришнинг тезкорлик усулларини ўргатди, йўл-йўриқ кўрсатди. Мана, шунга ҳам 18 йил бўлди. Эндиликда М. Холматова корхонанинг обрўли ишчилари қаторидан ўрин олди. У аввал шаҳар Советига, кейин қаторасига икки марта Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатликка сайланди. Кўксини «Ҳурмат Белгиси» ордени безади. Ҳозир цехга бошчилик қилаётган Валентина Ананина, Ленин ордени кавалерлари Ҳурихон Қосимова, Турсуной Абдураззоқова, Ўктам Эшматова каби машъал ишчилар ҳақида гапирганда ҳам устоз меҳрини айтиб ўтишга тўғри келади.

Мурод ака цехдаги шогирдларининг ишини кўргач, ҳар сафар юзига табассум ёйилади, беихтиёр ўзининг шогирдлик йилларини эслайди...

1932 йилда билим юрти биринчи қалдирғочларини учирма қилди. Булар орасида 15 ёшли Мурод ҳам бор эди. У меҳнат фаолиятини 1-босмахонадан бошлади. Ихлос билан ишга киришган ўсмирга Исҳоқов, Казаров, Мисиров каби тажрибали ишчилар ҳунар ўргатиб, йўл-йўриқ кўрсатиб турдилар. Ўша пайтларда босмахона ишлари асосан қўлда бажарилар, ҳарф териш машиналари деярли йўқ эди. Йиллар ўтиши билан ёш йигит улғая борди, барча жараёнларни мукаммал эгаллаб, ҳарф терувчи ва саҳифа тузувчи бўлиб ишлади. Бу орада

корхона ҳам ривожланиб, янги цехлар, янги техникалар билан бойиди. 1946 йилда анча тажриба орттирган ишчини цех мастерлигига кўтаришди. Энди унинг вазифаси билан баравар масъулияти ҳам ортган эди.

... Бир куни мастерни босмахона директори ўз ҳузурига чақиртириб қолди.

— Сизни цехга бошлиқ этиб тайинламоқчимиз,—деди директор,—шуни маслаҳатлашиб олмоқчи эдик.

Мастер бироз ўйланиб қолди.

— Ўн саккиз йиллик иш тажрибангиз бор,—давом этди директор. —Бунинг устига коллектив ўртасида обрўнгиз яхши. Ишни бошқариб кетишингизга ишониб, шундай қарорга келдик. Ўзимиз ёрдам берамиз.

Шундай қилиб, М. Мансуров ҳарф териш цехига бошчилик қила бошлади, У ишлаб чиқаришни бошқаришга жонбозлик билан киришади ва цехда кўпгина ишларни амалга оширди. Айниқса, маҳаллий миллат вакилларидан малакали ҳарф терувчилар тайёрлашга алоҳида эътибор берди.

1959 йилда Москвада бўлиб ўтган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига бағишланган асарларни сифатли, бадиий жиҳатдан мукаммал тайёрлашдаги хизматлари учун М. Мансуров иккинчи марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотланди.

Яқинда унинг 1-босмахонада ишлай бошлаганига қирқ йўл тўлди. Оддий ишчи юбилейи неча минглаб ёш авлодни ишчилар сафига узатган 9-ҳунар-техника билим юртининг 40 йиллик юбилейи билан бирга нишонланди. Республикамиздаги таниқли матбаачилар қатори М. Мансуров, 1-босмахона директори А. Мажидовларнинг ҳаётини ва меҳнат фаолиятини акс эттирувчи ҳужжатлар, альбомлар, фотосуратлар билим юртида ташкил этилган музейга қўйилди.

Босмахонанинг ветеран ишчиси М. Мансуров кўксини Ленин ордени, «Шавкатли меҳнати учун» медали, «СССР полиграфия аълочиси» нишони безаб турибди.

Бир жойда қирқ йил муттасил ишлаш! Бу айтишгагина осон.

— Инсон сабр-матонати ҳар нарсага қодир, —дейди у. Энг муҳими касбни севиш керак. Ҳар бир ҳунар эгаси ўз касбини севмаса, эъзозламаса у ишда лаззат ҳам, барака ҳам бўлмайди.

Дарҳақиқат тўғри. М. Мансуров ўз касбига ихлоси туфайли ундиўсди, кўпчилик ҳурматини қозонди. Шунинг учун ҳар эрта тонгда у цехга кириб келганида шогирдлари:

— Ассалом, устоз, дея қарши оладилар.

М. ЭРАЛИЕВ,
А. ОБИДХЎЖАЕВ.

НОТ фермага таклиф қилинди

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида меҳнатни илмий ташкил этиш маркази барпо этилганига уч йил тўлди. Бу марказ экономика ва қишлоқ хўжалигини ташкил этиш Ўрта Осиё илмий-тадқиқот институти ҳузурида очилди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрлигида ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни маълум қилишди: бу йил НОТ маркази республика хўжаликлари учун пахтачиликда, чорвачиликда, сабзавотчиликда меҳнатни ташкил этишнинг илмий жиҳатдан асосланган комплекс тармоқ планларидан қирқдан кўпроғини тайёрлаб берди. Булардан кўпчилиги амалда рўёбга чиқарилди ва ҳозирнинг ўзидаёқ катта иқтисодий самара бермоқда.

НОТ марказига бирдек талабномалар келиб турибди. Бу талабномаларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларида меҳнатни илмий ташкил этишни қўлланишда кўмаклашиш сўралган.

Жонажон Ватан бўйлаб

ҲАВО ЁРДАМГА КЕЛДИ

Толочинодаги «Сельхозтехника» бирлашмасининг янги омборига оҳакли ўғитларнинг биринчи эшелони етиб келди. 60 тонналик вагонларнинг ҳар биридаги юкни тушириш учун бир ярим соатча вақт кетди. Бу ишни тезлаштиришда сиқилган ҳаво ёрдамга келди.

Базада ҳар бири 500 тонна сиғимли тўртта металл минора бор, компрессор хонаси жиҳозланиб, труба қувур ўтказилган. Мана шу хўжаликнинг ҳаммасини тўрт киши бошқаради.

Кукун шаклидаги оҳак материаллар цемент ташийдиган темир йўл цистерналарида келтирилади. Бу цистерналар махсус мосламалар билан таъминланган бўлиб, уларга магистралдан сиқилган ҳаво уланади. Ҳаво оқими кукун шаклидаги материалларни трубалар орқали минорага етказиб беради. Темир йўл шохобчасига яқин жойлашган силос типидаги бундай омборларда бир тонна ўғитни қайта ишлаш одатдаги темир йўл юк ортиш-тушириш майдончаларига нисбатан арзонга тушади.

САША ТОҒАНИНГ МАКТАБИ

Кекса чинорнинг сояси тушиб турган асфальтда бойчечак гуллари чаман-чаман очиларди. Бу гулларнинг суратини бўр билан кичкинтой қизалоқлар солишарди.

— Мен ҳам сурат солсам майлими! — деб сўради кўчадан ўтаётган ёши улуғ бир киши.

Йўловчи қўлига бўрни олгач бир неча чизиқ ўтказиши билан гуллар яшнаб бамисоли жонланиб кетгандек бўлди. Кичкинтойларнинг кўз ўнгида асфальт гулзорга айланиб кетди.

Агар расм солишни хоҳласангиз менинг студиямга келинглар, — деди болаларга фарғоналик рассом Александр Никифорович Узлов.

Шундан кейин тез орада А. Н. Узловнинг устахонасида болалар тасвирий санъат студияси очилди. Истеъдодли болалардан ўн киши бу ерда ҳафтада икки марта машғулотларга қатнашади. Опа-сингил Санобар билан Саодат Қодировалар, ака-сингил Женя билан Ира Шибиналад, Лилия Маметова ва бошқа болалар рассомликни ўрганишмоқда. Фарғона водийсида яшайдиган кекса мўйқалам устаси жамоатчилик асосида ана шу болалар билан машғулотлар ўтказмоқда. Болалар рангларни мувофиқлаштириш қонунларини, текис қоғозда ҳаракатни тасвирлай билишни, натурага қараб расм чизишни ўрганмоқдалар.

Ёш рассомларнинг папкаларида ҳозирнинг ўзидаёқ мустақил чизилган даста-даста суратлар тўпланди. Эндиликда студиялик ёшлар болалар сурати кўрсатиладиган биринчи шаҳар кўргазмасига тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу кўргазма «СССР — менинг Ватаним» мавзусида ўтказилади. Кўрик ғолиби «Артек» пионер лагерига путевка билан тақдирланади.

В. ТАТАРИНОВ.
ЎЗТАГ мухбири.

МОСКВА ОБЛАСТИ. Марказий қоғоз илмий-тадқиқот институтида янги санитария-гигиена буюмларининг технологияси ишлаб чиқилди. Саноатимиз бир марта фойдаланиш учун мўлжалланган намга чидамли сочиқлар, болалар пеленкаси, гигиена пакетлари ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқара бошлади.

СУРАТДА: кичик илмий ходим В. Г. Бондаренко ва лаборантка Н. Г. Пузанова қоғоз кийимлар ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган толаларни синовдан ўтказишмоқда.

В. Зуфаров фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ҚОЗОҒИСТОННИНГ ЯНГИ ШАҲРИ

Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан Кустанай областининг шимолида жойлашган Лисаковск посёлкаси шаҳарга айлантирилди. Бу ерда жуда катта кон-саралаш комбинати қурилмоқда. Кейинги бир неча йил ичида кўп қаватли бинолар қад кўтарди.

Ҳозирги вақтда республикада 80 дан ортиқ шаҳар бор.

Олма-ота.
(ТАСС мухбири).

НОРАКДА ШОНЛИ КУН

НОРАК. Тожикистонда қурилаётган Норак ГЭСи тўғони асосига охирги куб метр бетон ётқизилди. Бу фахрли ҳуқуқ ГЭС қурилишидаги аъло меҳнати учун Ленин ордени билан мукофотланган Камол Ҳамсариев бригадасига берилди. Унинг бригадаси биринчи блокка ҳам бетон ётқизган эди.

Норак ГЭСи янаги йилда ишга туширилиши керак. Шунинг учун тўғон ядроси тезкорлик билан тўлдирилмоқда. Норак ГЭСининг дастлабки икки агрегати 1972 йил энергетиклар кунида саноат учун ток бера бошлайди.

Сут ер остидан оқизилмоқда

Бир соғишда олинган 600 килограмм сут фермадан 500 метр нарида жойлашган пунктга 3,5 минут мобайнида юборилди. Ер остидан ўтказилган сут қувури ишининг дастлабки натижаси шундай бўлди. Ер ости сут йўли Бутуниттифоқ сариёғчилик ва пишлоқчилик илмий тадқиқот институтининг (Углич шаҳри) ёрдами билан Рибинск районидаги «Путь Ильича» совхозида қурилди. Бунисн областда иккинчи ер ости сут қувуридир. Биринчиси эса Углич районидаги «Родина» колхозида яхши ишлаб турибди.

Ярославль области.
(ТАСС мухбири).

Уйлар кўркамлашади

Донбассдаги Константиновка шаҳарчасида жойлашган «Автостекло» заводида оппоқ шлакосистал тахталарини саноат кўламида ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Ўт, кислота ва ишқорга бардош берадиган бу пишиқ қурилиш материали домна шлаки асосида узлуксиз прокат қилиш методи билан олинади. Шихтага қўшилган махсус модда уни оқартиради ва ярқиратади.

Оқ шлакоситал ажойиб қоплама материалдир. У биноларнинг сиртига ва ичига безак беришда кенг кўламда ишлатилади.

(ТАСС).

ОШҚОЗОН-ИЧАК КАСАЛЛИГИДАН САҚЛАНИНГ!

ҒАЛАТИ КАШФИЁТ

Ҳаммамизнинг ишимиз

Юқумли ошқозон-ичак касалликлари хавфли бўлиб, ёз ойларида кўпроқ учраб туради. Шунинг учун бу касалликларнинг белгилари, тарқалиш йўллари ва ундан сақланиш тадбирларини ҳаммамиз билишимиз керак.

Касалликнинг асосий белгилари ич кетиш, қусиш, дармонсизлик, қоринда оғриқ пайдо бўлиши, бош оғриғи, тана ҳароратининг кўтарилишидан иборатдир.

Кўпчиликнинг г и з г а маълумки, ичак касалликларини микроблар келтириб чиқаради. Буларни эса, ичак касалликлари билан оғриган бемор ёки ўзларини соғлом деб ҳисоблаб атрофга микроб тапиб юрувчи одамлар тарқатади. Шунингдек, куннинг исиб кетиши, мева-чева, сабзавот маҳсулотларининг яхши сақланмаслиги туфайли пашшаларнинг кўпайиши ҳам касаллик тарқалишига сабабчи бўлади.

Чанқоқликни қондириш, дам олиб ҳордиқ чиқаришда чойхоналарнинг роли катта. Лекин баъзи чойхоналарда санитария-гигиена қоидаларига тўла риоя қилинмайди.

Хўш, юқумли ошқозон-ичак касалликлари билан қандай курашиш керак?

Аввало, касалликнинг биринчи белгилари пайдо бўлиши биланоқ врачга мурожаат қилиш лозим. Касалхоналаримизда ичак хасталиги билан оғриганларни даволаш учун етарли миқдорда жойлар бор. Врачларимиз беморларга шундай даво беришадики, хасталанган кишилар тезда ҳеч қандай асоратсиз тузалиб кетадилар.

Ўз-ўзини даволашга асло йўл қўйманг.

Сабзавот - меваларни овқатга ишлатишдан ёки бевосита истеъмол қилишдан олдин, албатта, водопровод сувида ювишни унутманг.

Ҳозир шаҳримизнинг кўча ва майдонларида, боғ ва хиёбонларида, ётоқхоналарида, уй-жой бошқармалари ва умумий овқатланиш жойларида санитария шароити тадбирлари амалга оширилаётир.

Лекин текширишларда шу нарса маълум бўляптики, озодалик соғлиқ гарови эканлигини тушуна туриб, унга ҳамон риоя қилмаётган кишилар ва ташкилотларнинг учраши ачинарли ҳолдир. Юқорида айтганимиздек, юқумли ошқозон-ичак касалликларини келтириб чиқарувчи микроблар асосан ахлат орқали тарқалади. Комсомол майдони, Октябрь райони ҳамда Чилонзор районидаги ахлатхоналарнинг, жамоатчилик кўп кирадиган жойларнинг аҳволи ёмон. Санитария-эпидемио л о г и я станциялари томонидан бир неча бор огоҳлантиришга, жарима қилишга қарамай ҳамон эскича аҳвол давом этмоқда. Октябрь ва Чилонзор район коммунал хўжалиги бўлими мудирлари Файзиев ва Ғаниев ўртоқлар бу ишга панжа орқасидан қарашмоқда.

Ҳозирги вақтда шаҳар штаб аъзолари район ижроия комитетлари билан ҳамкорликда жойларни текшириб, йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш тадбирларини кўраётирлар.

Бозор ва дўконларда, озиқ-овқат корхоналарида, чойхоналарда, ҳаммомларда хуллас ҳамма жойда санитария қоидаларига риоя қилиш қатъий талаб қилинмоқда. Шаҳар ва қишлоқда халқ саломатлигини сақлашда озодалик ва ободончилик ишларини йўлга қўйиш — бутун жамоатчиликнинг муҳим вазифасидир.

Н. ШАЙХОВА,
шаҳар санитария маорифи уйининг бош врачи.

Шаҳримиздаги 3-туғруқхонада врач Ҳалима Пўлатова номини ҳурмат билан тилга олишади. У касалхонада 11 йилдан бери ишлаб, ўзининг хушмуомалалиги билан кўпчилик олқишига сазовор бўлмоқда.

СУРАТДА:: Ҳ. Пўлатова.

Ж. Раззоқов фотоси.

ОВҚАТДАН ЗАҲАРЛАНМАНГ!

Инсон туғилган кундан бошлабоқ унинг организми тараққиёти ва соғлом ҳаёт кечириши учун бир қатор физиологик шароитлар яратиш лозим. Шу шароитларнинг энг муҳимларидан бири инсоннинг меъёрда ва сифатли овқатланиши ҳисобланади. Овқатланиш процессларида микроблар билан заҳарланиш ҳолатлари рўй бериб туради. Республикамизда кунлар яна исиб кетганлиги учун овқатдан заҳарланишнинг олдини олишни кенг кўламда олиш бориш талаб этилмоқда.

Бундай шароитда пиширилган ва хом таомларни холодильникларда ёки салқин жойларда сақлаш муҳим аҳамиятга эга.

Овқат моддалари бактериялар билан зарарланиши натижасида юз берувчи касалликларнинг турлари бир қанча бўлиб, улардан бирини батуллизм дейилади. Батуллизм заҳарланган овқат моддаларидаги шу бактериянинг токсини, яъни заҳари ҳисобига юз беради. Бу хил заҳарланиш ҳозирги вақтда ниҳоятда кам содир бўлса ҳам, мазкур заҳарланишнинг бўлмаслиги учун профилактик чоралар қўллаш саломатлик учун муҳимдир.

Батуллизм билан касалланган кишиларда аввал беморнинг кўзи ожизланади, кўз олдини туманга ўхшаш нарса тўсиб тургандга ўхшайди. Баъзан кўнгил айниш ва қайт қилиш ҳоллари содир бўлади. Овқат ва сув ютиш, гапириш қийинлаша боради. Кўз қовоқлари осилиб кетаётгандек сезилади. Бемор гапиришга қийналиб, овози пасайиб, товуши чиқмай қолади. Касалликнинг биринчи белгилари пайдо бўлиши биланоқ дарҳол врачга мурожаат қилиш зарур, акс ҳолда касалликни аниқлаш қийинлашиб қолади.

Батуллинус таёқчасининг токсини, яъни заҳари жуда таъсирчан ва иссиққа чидамли ҳисобланади, шунинг учун уй шароитида консерва тайёрланаётганда санитария ва гигиена қоидаларига қатъий риоя қилиш керак.

Ҳозир хонадонларда консервалар тайёрлаш кенг тус олган. Консерва тайёрлашда сабзавот ва меваларни яхшилаб саралаб танлаш, заҳарланган жойларини кесиб ташлаш, сабзавот ва идишларни яхшилаб ювиш, тайёр маҳсулотларни совуқ жойда сақлаш зарур. Консерваланган маҳсулотларни тайёрлаб бўлгандан кейин ҳам салқин хоналарда ёки музхоналарда асраш мақсадга мувофиқдир.

Ҳар доим ёдда тутиш керакки, агар консерва банкасининг қопқоғи кўтарилиб қолса, банка ичидаги маҳсулотни истеъмол қилиш мумкин эмас.

Консерва қилинган овқат маҳсулотларининг ташқи кўриниши ўзгариб қолган бўлсаю, салгина моғорлаган бўлса, уни истеъмол қилмаслик лозим.

Овқатдан заҳарланишнинг олдини олиш учун овқатни тайёрлаш, пишириш, истеъмол қилиш ва уни сақлашда санитария-гигиена қоидаларига тўла риоя қилиш керак. Бу нарса мана шу иссиқ кунларда муҳимдир.

Ғ. ҲИДОЯТОВ,
Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлиги санитария-эпидемиология бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари.

Оғриққа даво излаб...

Оғриқнинг «катта», «кичиги» бўлмайди. Оғриқ оғриқлигини қилади. Зирапча кирса ҳам, тиш оғриса ҳам тинчлик йўқолади, то унинг иложини қилмагунча киши ўзини қаерга қўйишини билмайди.

1808 йилги Франция — Австрия урушида маршал Ланн, 1812 йил Ватан урушида рус генераллари Тучков, Багратион, князь Болконскийлар оғир ярадор бўлишади. А. С. Пушкин ва М. Ю. Лермонтов эса дуэлда ўқ «ейдилар». Ўз замонасининг ман-ман деган жарроҳлари Ларрей, Малахов, Аренд ярадорларга ярим чақалик ҳам наф келтиролмайдилар. Оғриқнинг зўрлигидан совуқ тер босган бу мард ва ошиқ ярадорлар тишларини-тишларига қўйганича оламдан ўтадилар.

Ҳа, аҳвол худди шундай бўлган. «Уруш ва тинчлик» қаҳрамонларидан Анатолий Куракин сонидан оғир ярадор бўлади. Жарроҳлар оёқни шартта кесиб ташлашади. Операция вақтида Куракинни додлашига, қалтирашига қарамай, уни бойлаб қўйишган ва яна бир неча азаматлар босиб туришган. Бўлмаса мураккаб ва давомли операция қилиб бўлармиди!

Асрлар давомида ҳакимлар, алхимиклар, оғриқдан даво яъни дорубеҳуш излар эдилар.

1800 йилларда 20 ёшли Хемфри Деви мушукларга закис азот газини ҳидлатиб, уларнинг мудрашини томоша қилар эди. Ўзи хирургнинг ёрдамчиси бўлатуриб закис азотни дорубеҳуш сифатида ишлатиш бу ғафлат босганининг ақлига келмасди. Шу вақтларда кўчама-кўча юрган масхарабозлар, афсунгарлар қизиқ ва кулгили ўйинлар кўрсатишарди. Закис азоти ҳидлаган кишилар чан-чақ кулишарди-да, маст бўлгандай тандираклашарди. «Хўрсанд қилувчи» газ экан деб ҳар кимнинг ҳам закис азотни ҳидлагиси келарди. Иттифоқо, томошабинлардан тиш доктори Герасий Уэлзга ялт этиб бир фикр келиб қолади: «Тиш суғуриш пайтида закис азотни ҳидлаган бемор балки оғриқни сезмас», — деб ўйлади. Айни шу дақиқаларда ўзининг тиши оғриган бўлиб, уни суғуриш керак эди. Эртаси кун бошқа бир дантистини [Джон Риггс] чақириб ўз фикрини амалга оширади.

Тажриба кутилганидан ортиқ натижа беради, тиш суғуриш мутлоқ оғриқсиз ўтади. Бу тарихий воқеа 1844 йил Шимолий Американинг Хартфорд шаҳрида содир бўлди. Муваффақиятдан шошиб қолган Герасий Уэлз бир кун шифокорларни зудлик билан тўплаб, закис азотни «дорубеҳуш» деб эълон қилади, лекин биринчи кўргазмали операциядаёқ хатога йўл қўйиб, афсуски, мақсадга эришолмайди. «Шарманда бўлдим» деб ўзига ўзи сиртмоқ солади.

1818 йилларда машҳур табиатшунос Майкл Фарадей электр, газ ва физиканинг бошқа соҳалари билан ҳам муътадил шуғулланар эди. У эфирнинг закис азот каби ухлатиш хусусиятини билар эди. Ўйинқароқ студентлар эса эфирни ҳидлаб го ҳуш, го ноҳуш бўлиб юрардилар. Орадан 28 йил ўтгандан сўнг, яъни 1846 йилда ўша Мартон ва врач Джексон эфирни қатъий, «мана яна бир дорубеҳуш» дедилар. Аммо рус жарроҳи Н. И. Пирогов ўша йилиёқ Россияда эфирли наркозни мураккаб операцияларда амалий қўллаган эди. Масалан, биринчи эфирли наркоз билан бир аёлнинг кўкрак бези олиб ташланган, бемор эса ҳеч нарсани сезмай чуқур «уйқуга» кетган эди.

1831 йил Юстусу Либиху деган бир олим спирт билан хлорли оҳакнинг аралашмасидан суюқ, ёғсимон бадҳид суюқлик олади. Бу ажаб суюқлик хлороформ эди. Бу кашфиётдан бехабар парижлик доригар Эжен Суберен ҳам хлороформни ихтиро этади. Эдинбург университетининг акушер гинекологи Джеймс Юнг Симпсон эса 1847 йилда, хлороформ таъсирида беморни чуқур ухлатиб, оғриқсиз мукаммал ва давомли операция қилади.

Шундай қилиб, асрлар давомида одамлар, жарроҳлар истаган бир эмас, бир йўла учта «дорубеҳуш» кетма-кет 1844, 1846, 1847 йилларда амалий рўёбга чиқади, беморларнинг жонига оро киради, жарроҳларнинг оғзи қулоғига етади.

1859 йилда врач ва ёзувчи Паоло Мантагац «кок» баргидан «кокаин» алколоидини ажратади. Ҳамнафас замондошлари ёрдамида кокаин ва шунингдек, новокаиннинг безарар оғриқ қолдирувчи ажаб сифатлари аниқланади. Бу янги дорубеҳушнинг закис азот, эфир, хлороформга кўра афзалроқ хусусиятлари аниқланади. Масалан, кокаин бирор ерга суртилса ёки новокаин эритмаси тери остига киритилса ўша жойнинг ўзгинаси «бежон» бўлар эди. Демак, маҳаллий, унча чуқур ва давомли бўлмаган операция учун шунинг ўзи кифоя эди.

Шу орада 20 ёшли доригар Фриурих Вильгельм Сертюрнер кўкнори ширасидан морфин алкоидини ажратади. Морфин кишини қушдек енгил, вақти чоғ, оғриқни бутунлай йўқотувчи бирданбир дори бўлиб қолади.

Қорадори таркибидан бирингкетин яна 20 га яқин турли алкоидлар; кодеин, дионин, гедонал, папаверин, пантопон ажратилади. Булардан гедонал — рус олими И. П. Кравковнинг кашфиётидир. Олимлар нашага ҳам назар солишади.

Гап Ўрта Осиё ва Шарқ халқларига минг йиллаб маълум бўлган кўкнори, унинг шираси «қорадори» ва наша устида кетяпти.

Оғриқ қолдирувчи, ухлатувчи, таскин берувчи ва шунингдек, турли-туман қуюқ, суюқ, бир-биридан афзал дорубеҳушлар ҳамон изланади. [Пентагон, Гексонал...].

Шундай қилиб бир вақтлар беморларни, мажруҳларни, ожизаларни аламга солган, қичқиртирган оғриқ ҳамдард шифокорлар туфайли абадий мағлуб бўлади.

З. ЭГАМБЕРДИЕВА,
З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидатлари.

Планетамиз янгиликлари

Социализм мамлакатларида

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КЎРГАЗМАСИ

ГАВАНА. Санта-Спиритус шаҳрида миллий қишлоқ хўжалик кўргазмаси катта муваффақият билан ўтди. Бу кўргазма кубалик чорвадорларнинг охирги йилларда эришган муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилади. Кўргазмага келганлар сигирларнинг энг охирги зотлари билан танишадилар. Бу сигирлар бошқа моллардан ўзининг жуда ҳам сутдорлиги билан фарқ қилади.

Махсус павильонлар Кубанинг ветеринария соҳасида эришган ютуқлари ва чорвадорлар ҳақида ҳикоя қилади. Мева ва сабзавот консервалари, Кубанинг тамаки фабрикаси маҳсулотлари ва ром ишлаб чиқарувчи заводлар ана шу кўргазманинг дипломлари билан тақдирланди.

(АПН).

КИТОБХОН ЎЛКА

БУХАРЕСТ. Руминиядаги «Скинтея» газетасининг берган маълумотига қараганда 1949 йилдан 1970 йилгача республикада 141 мингга яқин ҳар хил номдаги 1.398 миллион нусҳа китоб нашр қилинган. Сиёсий адабиёт рўйхатида эса биринчи ўринда В. И. Ленин китоблари туради. Бу китоб румин тилида 6,5 миллион томда нашр қилинган.

Социалистик Руминиянинг меҳнаткашлари китоб билан жуда дўст. Республиканинг учдан бир аҳолиси шаҳар ёки қишлоқ кутубхонасининг аъзоси. Ҳозир мамлакатда 22 мингга яқин кутубхона мавжуд бўлиб, катта фондда сиёсий адабиётлар, фан ва бадиий адабиётлар мавжуддир.

Ф. АНГЕЛИ,
АПН.

МУТАХАССИСЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

ГАВАНА. Куба савдо флоти мутахассисларнинг янги отряди билан тўлдирилди. «Антонио Масео» денгиз билим юртининг 59 битирувчисига механик, электрик, радист ва штурман дипломлари топширилди.

Куба савдо флотининг малакали мутахассислари сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Агарда 1963 йили уларнинг сони 1170 киши бўлса, ҳозир улар 3 минг кишини ташкил этади.

ҲАР ТЎРТ КИШИДАН БИРИ...

УЛАН-БАТОР. Монголияда бундан 50 йил муқаддам аҳолининг юздан бири саводли эди. Ҳозир эса ҳар бир тўрт кишидан бири ўқийди.

Биринчи сентябрда 230 минг монгол ўқувчилари синфларни ва аудиторияларни тўлдиришади. Бу йил мамлакатда ўнлаб мактаб биноларида янги ўқув й и л и б о ш л а н и б, б у н д а 1200 га яқин ёш ўқитувчилар ўзларининг биринчи дарсларини бошлашади. Монголия халқ революцияси 50 йиллигида совет қурувчилари монголияликларга бешта комплекслашган мактаб биносини туҳфа қилдилар. Ўқиш корпусларида бир йўла беш минг ўқувчи дарс тинглаши мумкин.

Янги беш йиллик планида Монголия Халқ Республикасида 50 минг кишига мўлжалланган бошланғич таълим мактаблари ва 11 минг ўринли интернатлар қуриш мўлжалланилмоқда.

Мамлакатда олтита олий таълим мактаби ва ўн тўққизта техникум мавжуд.

Г. ХАРЧЕНКО.
АПН мухбири.

Германия Демократик Республикаси. Сентябрь ойининг бошида Лейпцигда анъанавий кузги ярмарка очилади. Бу ярмарка халқаро савдо ва илмий-техника тажрибаларини алмашишда йирик воқеалардан бири ҳисобланади.

СУРАТДА: ярмарка эмблемаси ва СССР павильони биносининг кўриниши.

Е .Шулепов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ДЎСТЛИКНИНГ МУСТАҲКАМЛАНИШИ

Жанубий Ҳиндистонда бир юз эллик миллионга яқин киши истиқомат қилади. Бу— бутун мамлакат аҳолисининг тўртдан бир қисмидир. Бу ерда саккиз юздан зиёд газета ва журналлар чиқади. Деҳлига Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома ана шу матбуот саҳифаларидан кенг ўрин олди.

Кўпгина газеталар ўзларининг биринчи саҳифаларида шартнома текстини, бош мақолалар ва шарҳларни йирик сарлавҳалар остида босиб чиқарди. Тамилнаду штатида чиқадиган нашрлар имзоланган шартнома СССРнинг ташқи сиёсат бўйича олиб бораётган ишининг, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш,шу жумладан Осиёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ёрқин мисолдир, деб таъкидлайди.

ДМК раҳбар доираларига— штатнинг ҳукмрон партиясига яқин бўлган «Наваmани» газетаси: «Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи муносабатлари ўртасида янги истиқболлар очилди. Бу муносабатлар ҳақиқий дўстлик руҳи билан суғорилгандир» деб ёзади. Шунингдек, газеталар ушбу шартнома у ёки бу давлатга қарши қаратилмаганлигини таъкидлайди.

Тамилнаду ва Андхра-Прадеш штатларида чиқадиган «Мейл» ва «Деккан кроникл» сингари кўпчилик ўқийдиган газеталар ҳам имзоланган шартномага юксак баҳо берадилар.

Мадорас штатида инглиз тилида чиқадиган мамлакатдаги энг йирик газеталардан бири бўлган «Ҳинду» газетаси ва Жанубий Ҳиндистонда чиқадиган бошқа қатор газеталар АПН мухбири А. Филипенконинг Тамилнаду штати ҳукуматининг бош министри М. Карунаниди билан қилган суҳбатини босиб чиқарди. «Министр Карунаниди,—деб шарҳлайди «Ҳинду» газетаси,— Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани табриклайди. Ана шу шартномага имзо чекилиши илгаридан мавжуд бўлган мамлакатларимиз ўртасидаги самимий дўстона алоқаларнинг янада мустаҳкамланишини таъминлайди».

Г. КОВАЛЕВ,
АПН мухбири.

ДОЛЛАР ЎЗ ҚИЙМАТИНИ ЙЎҚОТМОҚДА

Валюта танглиги ҳозирги замон капитализмнинг чуқур зиддиятларининг кўриниши, унинг умумий танглигининг таркибий қисми ҳисобланади. Ғарбдаги молиявий қийинчиликларнинг капитализм экономикаси барқарорсизлиги ўсаётганини ва империалистлар орасидаги қарама-қаршиликлар янада кескинлашаётганини ўзида акс эттириб, бундан кейин янада чуқурлаша бориши КПССнинг бош секретари Л. И. Брежневнинг партия XXIV съездига қилган докладида қайд қилиб ўтилгандек, капитализм умумий танглигининг янада теранлашувини кўрсатадиган ишончли далолат бўлиб хизмат қилади.

ҒАРБДАГИ МОЛИЯ — валюта танглиги чуқурлашиб боряпти. Ҳозир гап валюта биржаларида рўй берадиган вақтинчалик, умумий ҳодисалар устида эмас, балки ҳозирги замон капитализм системасига зарба берган оғир, давомли касаллик устида кетаётгани ҳеч кимда шак-шубҳа туғдирмайди. Валюта масаласи ҳукуматлар, парламентларнинг диққат марказида бўлиб қолди. Бу масала молиявий газеталарнинггина эмас, умумий матбуотнинг саҳифаларида ҳам тўлиб кетди. Молия — валюта муҳитининг бўронлари бутун капитализм экономикаси сабботсизлигининг энг муҳим кўринишларидан бири бўлиб қолди.

Ҳозирги замон капитализмининг валюта системасига иккинчи жаҳон уруши охирида асос қўйилган эди. АҚШ бошқа капиталистик мамлакатларнинг жиддий заифлашиб қолганидан фойдаланиб 1944 йил июлида Бреттон — Вудседа [АҚШ] бўлиб ўтган конференциясида долларни юридик жиҳатдан олтинга тенглаштирадиган ва уни халқаро валюта резерви аҳамиятига молик қиладиган қарорни зўрлик билан қабул қилдирган эди. АҚШ шу вазиятни қўллаб-қувватлаш учун бошқа давлатлардаги марказий банкаларнинг талаби билан долларни олтинга алмаштириб бериш мажбуриятини олганди.

Урушдан кейинги дастлабки вақтларда бу аҳвол жиддий хавф туғдирмаётгандек бўлиб кўринган, АҚШнинг олтин запаси чет элларадаги долларлар сонидан анча кўп эди. Кейинчалик Қўшма Штатларнинг олтин запаси мунтазам равишда «ювилиб» кета бошлади. 1950 йилдан ҳозирги пайтгача бу запас икки баравардан кўпроқ [22,8 миллиард доллардан 10 миллиард долларгача] камайди. Лекин шу вақт ичида АҚШнинг чет эллардан олган қисқа муддатли қарзлари бир неча баравар ошди. Жуда катта ҳарбий харажатлар, шунингдек, капитал чиқариш шунга олиб келдики, мамлакат ташқарисидаги доллар сони ўнларча миллиард билан ҳисобланадиган бўлиб қолди.

Шундай қилиб долларнинг олтин билан таъминланиши аллақачон уйдирмага айланди. Америка валютасининг қиймати мунтазам пасаймоқда ва унинг реал харид қилиш қобилияти камаймоқда. Бу эса кучайиб бораётган пул қадрсизланишининг муқаррар оқибати ҳисобланади. Вашингтон ўз валютасининг устунлигини сақлаб қолиш учун долларнинг амалдаги қадрсизланишини ва унинг девальвациясини ўжарлик билан тан олмаяпти. Юзаки равишда долларнинг олтин миқдори 1934 йилда белгиланган даражада [бир унцияга 35 доллар] қоляпти. Ҳолбуки шу вақт ичида унинг харид қилиш қобилияти аслида уч баравар камайди.

Бироқ Қўшма штатлар долларнинг олтин баравaрига бўлган сохта нисбатини сунъий равишда сақлаб қолишга эришаётган бўлса ҳам ўз валютасига бўлган ишончни сақлашга кучи етмайди. Пул қадрсизланишининг кучайиб бориши ва АҚШ олтин запасининг мунтазам равишда камайиши «доллардан оммавий равишда қочиш»га, уни олтин ёки бошқа мустаҳкамроқ валюталарга алмашиш учун интилишга олиб келмоқда.

А. БОГДАНОВ,
иқтисод фанлари кандидати. (АПН).

Вьетнам Демократик Республикаси. Вьетнам халқи, халқ ҳокимияти йилларида мамлакатининг халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантиришда кўплаб ютуқларга эришди. Вьетнам халқига социалистик мамлакатлар билан бир қаторда Совет Иттифоқи ҳам ёрдам бермоқда.

СУРАТДА: Бактхай вилоятида чой териш пайти.

ВИА—ТАСС фотоси.

„ОКЕАН ПОЕЗДИ"

ТОКИО. (ТАСС). Токио университетининг саноат институти юк ташиш учун «Океан поезди»дан фойдаланишни таклиф қилади. «Поезд» шатакчи кема билан герметик равишда ёпиладиган контейнерлардан иборат бўлади. Ҳар бир контейнер 20 тонна юкка мўлжалланади. Лойиҳа авторлари «Океан поезди» юк ташиш нархини анча арзонлаштиришга имкон беради деб ҳисобламоқдалар. Маълумки, одатдаги юк кемалари юк ортиш-тушириш ишлари битишини кутиб портда бир неча кунгача тўхтаб туради.

«Океан поезди» мана шу муҳим камчиликдан ҳолидир. Шатакчи кема келтирилган контейнерларни портда қолдириб, янгиларини олади ва навбатдаги рейсга жўнаб кетаверади. Довул бўлиб қолганида контейнерлар сув ичига ботирилади. Бунинг учун уларнинг махсус бакларига сув тўлдирилади. Шу пайтда шатакчи кема яқинроқдаги бирон портда пана жой топади. Денгиз тинчлангач, шатакчи кема махсус қурилмаси ёрдамида юкини излаб топади, шу юклардан «поезд» тузади ва тайинланган портига қараб йўл олади. Институт «Океан поездининг» моделини синашга киришди.

ТЎРТ РАЙОНДА КОМЕНДАНТЛИК СОАТИ ЖОРИЙ ҚИЛИНДИ

КОЛОМБО. Цейлон ҳукумати мамлакатнинг Шимолий-Марказ ва Ғарби-Шимолий вилоятларидаги тўрт районда яна комендантлик соати жорий қилди. Аьурадхапура, Путталам, Вауния ва Полоннарува районларида комендантлик соати кечқурун соат тўққиздан эрталаб соат бешгача давом этади. Цейлон информация министрлиги шу хабарни маълум қилиш билан бирга бундай қарор қабул қилинганлигининг сабаби нималигини айтмади.

Цейлонда ҳукуматга қарши исён бошланган кун — 5 апрелдан кейин жорий қилинган комендантлик соатини Цейлоннинг ҳукумат маъмурлари деярли бутун мамлакат территориясида бир йилдан бошлаб бекор қилган эдилар. Комендантлик соати фақат ғарбий вилоятда мамлакат пойтахти Коломбода сақланиб қолган эди. Коломбода комендантлик соати ҳозир ҳам кечқурун соат ўн бирдан эрталаб соат тўртгача давом этмоқда.

(ТАСС).

ФАН ОЛАМИДА

ИККИНЧИ МАҚОЛА

Дастланган нур мўъжизалари

✦ ТЕЛЕВИЗОРДА 80 МИЛЛИОН КАНАЛ.
✦ ОКЕАНЛАР ТУБИ—КУЗГУДАГИДЕК ЖОНЛАНАДИ.

✦ ЛАЗЕР НУРИ—САМОЛЁТНИ БОШҚАРАДИ.
✦ БИР БОШ УЗУМНИНГ АЙНАН ТАСВИРИ.

✦ ҲЕЧ КИМ ЎҚИЙ ОЛМАЙДИГАН ХАТ.
✦ ОЛТМИШ КАДРЛИ ФИЛЬМ.

✦ ОЛОВ ОҚИМИНИ УЛЧАЙДИГАН НУР.
✦ ПУЛАТ САНДИҚДА НИМА БОР?

Сеҳргар нур хизматда

1962 йилда Америка Қўшма Штатларидаги Массачусет технология институтининг ходимлари Вачуссет тоғининг тепасига ажойиб ва ғаройиб асбоб-ускуна олиб чиқиб, уни тоғ тепасига ўрната бошладилар. Одамлар ҳайрон бўлиб, осмон жисмлари ёки сунъий йўлдошларни кузатишса керак деб ўйлашди. Осмон жисмларини кузатиш учун антенна, лакатор ва кўпгина ҳар хил генератор, қабул қилиб олувчи асбоб-ускуналар керак эди. Тоғ тепасида фақатгина микрофон, телевизион камера, телескоп ва ток манбаи бор, бошқа ҳеч нарса йўқ эди. На радиопередатчик ва на телевизион антеннаси бор!

Институт ходимлари асбобларни ўрнатиб бўлишгач, ярим кечада институт лабораториясида ўрнатилган хабарчи чироқ ёниб кетди. Бу хабарчи чироқни тоғда ўрнатилган улкан кўзгули телескопдан таралаётган кўринмас лазер нури чўғлатган эди. Шу оннинг ўзида лабораторияда одамларнинг ғовур-ғувур товуши эшитилиб, телевизор экранида одамларнинг шакли пайдо бўлди. Телевизор шундай чиройли кўрсатар эдики, асти қўяверасиз!

Тоғ билан лабораториянинг ораси 55 километр эди. Шу масофадан телевизор кўрсатуви ғоятда нуқсонсиз эшиттириш олиб борди. Бу лазер нури орқали олиб борилган биринчи телевизион эшиттириш эди. Бу мўъжизани Арсений Галлийдан ясалган телескопнинг кўзгу фокусидаги нўхатдек диод бажариб берди.

Алоқа воситалари —телефон, телеграф, радио ва телевидение ҳозирги кунда жуда кўп камчиликлар билан ишлайди. Хоразм билан телефонда уч минут гаплашган одам бақиравериб уч кун товуши бўғилиб юради. Бундан ташқари, сим узилди, алоқа узилди, уни ремонт қилиш керак, хуллас ҳозирги алоқа воситалари на алоқа инженерларини ва на одамларни ёлчитади. Лазер нурлари ёрдамида эса 80 миллион телевизион каналдан бир йўла эшиттириш олиб бориш мумкин.

Энди шундай: денгиз ёки океанда юз километр тезлик билан сузиб кетаётган маторли кемани кўз олдингизга келтиринг. Бу кемада лазер нури билан ишлайдиган, чуқурликни ҳамда денгиз ёки океан тубининг рельеф картинасини чизадиган асбоб ишлаб турибди. Океан остининг харитасини ҳалигача катта аниқлик билан ҳеч ким туза олмаган. Харитани чизиш учун жуда кўп вақт, жуда кўп махсус ташкилотларни жалб қилиш керак бўлган. Ҳозир эса, лазер нури океаннинг қаери қандай чуқурликда ва унинг сув ости харитасини бир пасда, сув устида сузиб юриб айтиб беради. Кўз билан ёки оптик асбоблар билан кўриб бўлмайдиган жисмларни ҳам кўради. Улар қандай масофада ва қайси баландликда турганини аниқ айта олади. Лазер нурларининг ишлаши мутлақо хатосиз. Мана, бир неча мисоллар: лазер нури ойнинг ердан қанча узоқликда бўлишини, қай куни қаерда туришини аниқ айта олади. Лазер нури самолётни қуюқ туманда, исталган об-ҳаво шароитида ҳам учира ва қўндира олади. Ҳозирги кунда лазер нурлари ёрдамида самолётлар учувчисиз учмоқдалар.

«Голлограмма» — бу, иккита грекча сўздан ташкил топган бўлиб, «голо» бутун ёки ҳаммаси деган маънони билдириб, «грамма»— деган сўз ёзмоқ ўрнида ишлатилган, яъни жисм қиёфасини биргаликда барча томондан тўла акс эттириш демакдир. Голлограмма учун фотоаппаратдаги системалар мутлақо керак эмас, Айниқса, оптик линзаларга эхтиёж сезилмайди. Агар биз бир бош узумнинг расмини олсак ва уни намойиш қилсак, узумнинг расми эканига ишониб бўлмайди. Барча буюмлар ўзи қандай бўлса, худди ўзидай тасвири ҳосил бўлади.

Голлограмма ҳозирча баъзи мақсадларда лаборатория шароитида ишлатилмоқда. Кейинчалик кинода ишлатилиши, телевиденнеда қўлланиши мумкин. Ҳозирчалик голлограмма аппаратини ясашлик учун техникавий ожизлигимизни ҳисобламасак, барча шаклларни голлограммалаш вақти лазерлар учун ҳеч гап бўлмай қолди. Голлограммада фотопластинкага минглаб расм тушириш мумкин. Яна шуниси қизиқки, у фақат оқ ва қора бўлмай, рангли ҳамдир. Бундан ташқари, голлограммада жисм тасвирини исталганча катталаштириб олиш мумкин. Бунинг учун микроскопнинг ҳожати йўқ. Кўз кўриб бўлмайдиган барча микродунёни кўз олдимизга ёйиб ташлайди. Рентген нурлари илғамайдиган объектларни ҳам шаклга тушириш голлограмма зиммасига юкланади. Голлограмма махфий ҳужжат, расм ва объектларни сир сақлашда жуда катта қулайликлари бор. У туширган ҳужжатни ҳеч ким ўқий олмайди. Ҳозирги кунда 60 кадрли фильм расмга олинган. У уч секундда кўриб бўлинди. Бу фильмда улкан шар бўлиб, томошабинга мутлақо расмга туширилмаган шарнинг ўзи айланиб тургандай туюлади.

Лазер нури пармалашда, тирқиш очишда, пайвандлашда, пардозлашда, асбобсозлик саноатида ишлатилмоқда. Лазер жуда қалин металларда ҳам бир зумнинг ичида, истаган катталикдаги тирқиш тешиб беради. Шундай асбоблар ҳозирги кунда кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Бу асбобларнинг пешхатига «СССРда тайёрланган» деб ёзиб қўйилган. Лазер нурлари ёрдамида симнинг ичидаги соч толасидан ингичка тешилган тешикни оддий кўз билан эмас, фақат микроскопда кўриш мумкин.

Ҳозирги замон пайвандлаш қурилмамиз «СУ-1» рубинли лазерда ишлайди. «СУ-1» титан билан пўлатни, олтин билан кремнийни, олтин билан германийни, эриши қийин бўлган металларни ҳам жуда осонлик билан пайвандлайди. Пайвандланган чокни силлиқлаб пардозлаш мутлақо талаб этилмайди. Лазерлар радио ва телевизор ичидаги сон-саноқсиз деталларни жуда қисқа вақт ичида арзонга пайвандлайди. Лазер нури шишани пайвандлаш, пардозлаш, шишага расм тушириш, биллур идишларни тайёрлашда ишлатилади. Исталган шаффоф жисм ичидаги узилган симни жисмга тегмай пайвандлаш ҳунари тўла ўзлаштирилди.

Лазер, эритилган пўлат оқизилаётганида пўлатнинг қандай тезлик билан қолипларга қуйилаётганлигини билади, чўғ бўлиб оқиб тушаётган пўлатнинг юзасига асбоб тегизмай, сифатини аниқлай олади. Академик А. А. Яновский берк идишлардаги жисмнинг қандай жисм эканлигини спектраль анализ ёрдамида аниқлайдиган асбоб яратди. Бу ихтиро оламшумул аҳамиятга эга. Зотан, у берк идиш ичидаги, сув остидаги, пўлат сандиқдаги жисмнинг қандай жисм эканини айтиб бера олади.

Ҳозир эса Н. Г. Басов лабораториясида узунлиги уч метрга етадиган учқун оралиғи ҳосил қилинди.

СССР Фанлар академиясининг президенти Кельдиш «Совет олимлари иссиқлиги 3,1 миллион градусли ва ионларнинг зичлиги ўн даражаси 19 сантиметрдан кўп бўлган плазма ҳосил қилдилар. Бу бошқариладиган термоядро температурасини ҳосил қилишнинг бошланишидир. Бундай буюк ишни лазерлар бажарди» деди.

Плазма ерда қуёш иссиқлигини бера оладиган маъдандир. Лазер қуроли ёруғлик ва иссиқ нури билан ёндириш, тирик мавжудодни қириш, бу, қадимдан қўлланиб келинаётган восита. Лазерлар ёрдамида Америка олимлари икки километр масофадаги дарахтни ёндириб юборадиган ва душманнинг барча солдатларини кўр қиладиган қурол ясашди. Уларнинг фикрича, исталган ердан учирилган ракетани у учиши биланоқ лазер нури билан йўқ қилиш мумкин. Америка олимлари 10 даражаси 9 ватт қувват бера оладиган лазер топилса, унинг кучи термоядро реакциясининг кучи билан тенглашади, деб ёзмоқдалар.

Совет олимлари барча тинчликпарвар халқлар қатори фан ютуқларини аввало тинч мақсадларда ишлатмоқдалар. Лазер эса киши манфаатини тўла қондира оладиган бебаҳо нур ҳавзасидир. Бунга далил сифатида яқинда учирилган ва ойга қўндирилган космик кема—«Лунаход» бошқарилишини айтиб ўтиш кифоядир.

Москвадаги Останкин телевизион минорани ишлашда лазер нури шовунлик вазифасини ўтаган. Лазер нури билан ишлайдиган соатлар 300 йилда бир секундга фарқ қилади. Шунинг учун вақт бирлигини ҳам ўзгартириш мумкин. Бу ишни лазерга юклаймиз.

Лазер келгусида улкан ишлар қилишга қодир бўлган нурдир.

Ҳамдам ҚЎЧҚОРОВ.
Тошкент алоқа институтининг физика ўқитувчиси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ҒЎЗАПОЯДАН МЕБЕЛЬ

Бутуниттифоқ пластмасса илмий-тадқиқот институтининг Фарғонадаги Фуран бирикмалари тармоқ лабораториясининг химиклари ғўзапояни тахтакачлаб плита ҳосил қилиш технологиясини ишлаб чиқдилар.

Янги қурилиш материали пишиқлиги жиҳатидан қиринди плиталарникидан қолишмайди. Ўтга бардош беради, намликдан чўчимайди.

Буларнинг ҳаммаси бундай плиталардан мебель тайёрлашда кенг кўламда фойдаланишга имконият яратади.

(ЎЗТАГ).

● *Суд залидан*

КЕЧИККАН САФАР

«Майхўр кишига ҳеч
бўлма ошно,
Ундайлардан узоқ
юрганинг авло».
Ф. АТТОР.

Мусулмонқул Марказий универсал магазини атрофида нима қилишини билмай, сандироқлаб юрган эди, собиқ хизматдоши Пановни учратиб қолди.

— Тошкентда нима қилиб юрибсан?— сўради елкасига гитарасини осиб олган Панов Мусулмонқулдан.

— Ҳозиргина самолётдан тушдим. Уйга кетмоқчи эдим, самолёт эртага учаркан. Учраганинг яхши бўлди. Бир отамлашамиз.

— Бўлмасам-чи?— деди томоғи тақиллаган Панов.— Шундай ноёб учрашувда қадаҳ уриштирмасак...

...Мана, икки дўст чайқалиб аэропорт томон кетишяпти. Панов гитарасини бўлар-бўлмасга чалиб, ора-сира қийқириб қўяди. Йўлда яна ичишди... Улар аэропорт залига қандай алпозда кириб боришганини сезишмади.

—Йўловчи И. Шокиров икки дўстни тартибга чақирган эди, Мусулмонқул унга мушт туширди. Кексалар, аёлларнинг тинчлиги бузилди...

Мусулмонқул шу қадар «шер» бўлиб кетган эдики, милиционер О. Олтмишевга ҳам қаршилик кўрсатди. Панов эса хайр-маъзурни насия қилиб, жуфтакни ростлаб қолди.

Мусулмонқул Жумагулиевнинг уйидагилар: «Эртаиндин келиб қолар» деб ўтиришгандир. Лекин, у уйига роппа-роса икки йилдан кейин қайтади. Ленин район халқ суди уни ана шу муддатга қамоқ жазосига ҳукм қилди.

Х. УСМОНОВ,
Ленин район халқ суди маслаҳатчиси.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—
25|VIIIда **Хотинимнинг эри**,
26|VIIIда **Катта концерт**.

КИНО

25 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Тасодифий муҳаббат —САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кечқурун). «МОСКВА» (кеч соат 7 яримда).

Уғирланган поезд — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ҲАМЗА» (кечқурун).

Утган ёз — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Аннанинг бахти — «КЎКЧА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Комиссарлар — (кеч соат 8.45 минут ва 10 яримда). **Шер ҳамлага ҳозирланмоқда** (кеч 7 да) —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Агентнинг тугатилиши— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛЛИГИ» (кечқурун).

Бўтакўз! — (кеч 6.40 минут, 10да). **Жаннатдан қувилганлар** (кеч соат 8.20 минутда, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли.

Менинг охирги тангоим—«ВОСТОК» (кечқурун).

Асосий зарба — «МОСКВА» (кеч соат 9да).

ЕЗГИ БИНОДА

Тасодифий муҳаббат — «ФЕСТИВАЛЬ».

Менинг охирги тангоим — ТЕЛЬМАН номли.

КунҒабоқар — НАВОИЙ номли.

26 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Аннанинг бахти — «ЎЗБЕКИСТОН», «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Тасодифий муҳаббат —САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (эрталаб соат 11.40 минут, кундуз соат 3 ярим ва кеч 7 яримда).

Уғирланган поезд — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

Комиссарлар (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч соат 8.45 минут, 10 яримда). **Шер ҳамлага ҳозирланмоқда** (кундуз соат 1, 5 ва кеч соат 7да) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Бойқуш тунда пайдо бўлади (кундуз соат 12, 4 ва кеч соат 9.45 минутда), **Агентнинг тугатилиши** (тоқ соатларда)—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Бўтакўз (эрталаб соат 10, 11.40 минут, кундуз соат 3.20 минут, кеч соат 6.40 минут ва 10да), **Жаннатдан қувилганлар** (кундуз соат 1 ярим, 5 ва кеч соат 8.20 минутда, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли.

Менинг охирги тангоим — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Утган ёз — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 ва 10да).

Денгиз қўшиғи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6да).

Асосий зарба — «МОСКВА» (кундуз соат 1.20 минут ва кеч соат 9да).

ЕЗГИ БИНОДА

Тасодифий муҳаббат — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уғирланган поезд — «ХИВА».

Ҳамроз — ТЕЛЬМАН номли.

Кунгабоқар — НАВОИЙ номли.

---

14 сентябрь кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалиги институти агрономия факультетининг илмий совет кенгаши (60 аудитория)да қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ф. Н. Габдрахипов: «Бухоро оазисида ер ости сувларининг ҳар хил чуқурлигига қараб ғўзаларни суғориш режими» деган темада;

Е. Н. Парватов: «Фарғона областининг кучсиз шўрланган ўтлоқи тупроқларида ғўзаларни кенг қаторлаб экишнинг афзаллиги ва озиқлантириш режими» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Тошкент области, Орджоникидзе почта бўлими, 4-уй)да танишиш мумкин.

5-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1971-72 ўқув йилига
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

тикувчилар: эркак ва аёлларнинг устки кийимлари, аёлларнинг кўйлаклари: пойафзалчилар, пойафзал бичиб тайёрловчилар, тикув машиналарини созловчи механиклар.

10 синф ҳажмида маълумоти бўлган, Тошкент шаҳрида яшовчи, 15 ва ундан юқори ёшдаги йигит ва қизлар кириш имтиҳонисиз қабул қилинади.

Билим юртига кирганлар стипендия билан таъминланади.

Билим юртини битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига практик стажи борлар қаторида қабул қилинади.

Уқиш муддати — 1 йил.

Пойафзалчилар ва созловчи—механиклар группасига 8 йиллик маълумоти бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади, Ўқиш муддати — 2 йил.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади:

директор номига ариза, 8 ва 10 синфларни битирганлиги тўғрисида, соғлиги ҳақида ва турар жойидан справкалар, мактабдан характеристика, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳномаси, 4 фотосурат (3х4 см).

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фрунзе райони, Б. Хмельницкий кўчаси, 55-уй (9, 11, 14, 21, 24 трамвай, 3, 6, 18, 30, 50, 54, 58 автобус ва 2, 6, 13, 14 троллейбусларнинг «Театральная» бекати).

Тошкент область, Орджоникидзе район, Дўрмон қишлоғидаги 2 - кечки ўрта мактаб томонидан **Карим Наргитов** номига берилган 273304 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТИ ТУҒРИСИДАГИ
АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИГА
(Ш. Руставели кўчаси, 18 уй, 10-хона).

материал ва ҳисобот бўлимларига бухгалтерлар, рекламист-рассом, техника хавфсизлиги бўйича инженер

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «ТАШКЕНТКАБЕЛЬ» ЗАВОДИ ҲУЗУРИДАГИ 57-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИНИНГ ФИЛИАЛИ
1971-72 ўқув йилига
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

кранчилар, дурадгорлар, прессловчилар, канатчиклар.

8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган, 15—25 ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Уқиш муддати—1 йил.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат, белул кийим-бош, бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

«Ташкенткабель» заводи қошида: кечки сменали ишчилар мактаби, техникум филиали, Тошкент политехника институтининг кабель бўлими, маданият уйи, спорт базаси, тоғда жойлашган дам олиш уйлари, балиқчилик хўжалиги ва бошқалар мавжуд.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, таржимаи ҳол, паспорт (туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома), **ҳарбий билети, маълумоти тўғрисида ҳужжат, характеристика, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат** (3х4 см).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ф. Хўжаев кўчаси (4 автобуснинг Ф. Хўжаев кўчаси, 13, 22 трамвайларнинг «Академшаҳарчаси» бекатлари).

ТЕЛЕВИЗОР

25 АВГУСТ
ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 18.00 Болалар учун. «Биз 1-синф ўқувчилари» 18.25 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 18.35 Миллионлар ленинча университети. 18.50 Муҳиддин Қориёқубов номидаги Ўзбекистон филармонияси хор капелласининг концерти. 19.30 «Ахборот» информацион программаси. 19.45 «Шеърият мухлисларига». Ямин Қурбоннинг янги масаллари. 19.55 Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 20.00 Янгиликлар 20.05 «Муҳаббат ҳақида». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.40 «Россия қўшиқлари». 22.25 Максим Горький номидаги Горький Академик драма театрининг ижодий кечаси. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.40 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Ўқувчилар учун. Еш футболчиларнинг «Чарм тўп» клуби мукофоти учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ мусобақасининг ёпилиши. Донецк шаҳридан олиб кўрсатилади. 19.00 Рангли телевидение. «Музикали лента». 20.35 «Оқ тупроқ». Бадиий фильм. 3-серия. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 21.40 «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1948 йил ҳақидаги серияси. 22.30 «Янги массив жамоли». 22.45 «Най тароналари».

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Болалар учун. «Сеҳрланган бола». Кинофильм. 18.45 «Отни ким эгарлайди». Бадиий фильм (ўзбек тилида). 20.00 Врач маслаҳати. 20.15 «Музикали монолог». Фильм-концерт. 21.00 «Қаҳрабо маржон». Телеспектакль.

26 АВГУСТ
ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.25 Болалар учун. «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 13.45 Рангли телевидение. Болалар учун. «Дубравка». Бадиий фильм. 15.00 Ўқувчилар учун. «Артек»дан репортаж. 15.45 Янгиликлар. 16.00 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 Ўқувчилар учун концерт. 17.55 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильмлар. 18.30 «Инсон тоғларни силжитади». Телеочерк. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Узбек тилида:** 19.05 Рангли телевидение. Телевизион қўғирчоқ театри. «Фотиманинг саргузашти». Тажриба кўрсатуви. 19.40 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.55 Ленин йўлидан. «Съезддан съездгача». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1970 йил ҳақидаги серияси. 20.45 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Ўзбекистон чорвадори» программаси. 21.30 Муқимий номли музикали театр спектаклларидан саҳналар. 22.45 «Сўнгги пушаймон». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Катта юмуш» Болалар учун кинофильм (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 18.20 «Гренада, Гренада, Гренадам менинг». Адабий композиция. 18.45 Реклама. **Москва кўрсатади.** 19.00 Музикали афиша. 19.45 Ҳужжатли фильм. 20.15 «Сўнгги табор» Бадиий фильм. 21.35 Рангли телевидение. «Қўшиқлар». Телевизион миниатюралар театри. 22.20 «Алло, талантларни излаймиз» агитбригадаси қатнашчиларининг концерти. 23.15 Эстрада миниатюралари.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Узбек тилида: 18.00 «Менинг биринчи кемам». Болалар учун кинофильм. 18.30 «Сахий одамлар». Бадиий фильм. 19.50 Врач маслаҳати. **Рус тилида:** 20.05 «Стюардесса». Телевизион бадиий фильм. 20.40 «Биз севган фильмлар». Кинокўрсатув. 22.00 «Галина Уланова». Ҳужжатли фильм

РАДИО

25 АВГУСТ
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
18.00 «Асосий йўл» (русча). 18.10 Ф. Шукурова ижросида чанг тароналари. 18.40 Спорт эшиттириши (русча). 19.20 Қозоқ куйлари. 20.00 «Ўзбекистон ишчиси» радиожурнали. 20.30 Саноат ходимлари учун концерт. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.15 Танбур тароналари. 22.40 Шеърият кечаси (ўзбекча). 23.15 Дам олиш концерти. 24.00 «Алла қўшиқлари». Радиокомпозиция.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
19.00 Топишмоқли концерт. 20.00 Еш ижрочилар концерти (тожикча). 20.30 Музикали календарь. 21.00 Қардош республикалар адабиёти. Қозоқ ёзувчиси М. Магауиннинг «Аёл муҳаббати» ҳикояси (ўзбекча). 21.40 Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
18.00 «Ешлик» радиостанциясининг программаси. 19.00 Наталья Шпиллер куйлайди.

26 АВГУСТ
ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
6.15 Тонгги концерт. 7.40 Якка созларда ижро этиладиган куйлар. 8.25 Совет кишиси ҳақида қўшиқлар. 9.30 «Ялла» концерти. 10.30 Совет композиторларининг қўшиқлари. 11.15 «Халқ контроли амалда» (ўзбекча). 11.30 Тошкент ҳақида қўшиқлар. 12.15 «Ўзбекистоннинг зарбдор қурилишларида» (ўзбекча). 12.25 Қурувчилар учун концерт. 13.30 «Дўстлик масофани билмайди». Концерт. 15.10 Узоқ жойлардаги метеорология станциялари ходимлари учун эшиттириш ва концерт (русча). 16.10 «СССР халқ артисти С. Қобулова куйлайди», Суҳбатли концерт. 16.50 «Правда» газетасининг обзори. 17.00 Музика маданияти радиоуниверситети. Камер куйлар.

18.00 Саноат мавзуларида суҳбат (ўзбекча). 18.10 Куйлардан куйларга. 19.20 Татар халқ куйлари. 20.00 «Ешлик» радиостанциясининг программаси. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Дала меҳнаткашлари учун кечки концерт. 22.15 Рақсга марҳамат. 22.40 «Ёзувчи ва янги беш йиллик» (ўзбекча). 23.15 Дам олиш концерти. 24.00 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
8.25 Дўстларимиз эстрадаси. 9.15 Реклама.
19.00 Ҳажвий ҳикоялар (ўзбекча). 20.00 Лоҳутий ва Турсунзода шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 20.30 Опералардан парчалар. 21.00 СССР Давлат мукофотига тавсия этилган асарлар. П. Куусберг. «Саратон» (русча). 21.40 Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
14.00 «А. Тосканини ва Д. Верди». Музикали эшиттириш. 16.00 «Маҳтумқули» музикали драманинг монтажи.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари — 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2639. Р—04367.